

---

# Pojem věda byl vymazán

---

## Pojem věda byl vymazán

Přestože se vůči metodice hodnocení výsledků výzkumu uplatňují závažné výhrady, byla již použita k prvnímu hodnocení výzkumných výstupů. Nová metodika proto byla hlavním tématem kritického diskusního večera, uspořádaného 19. dubna uskupením „[Už se na to nemohu dívat](#)“.



Řešením současné nevyhovující situace by podle dr. Terezy Stöckelové ze Sociologického ústavu AV ČR mohla být modifikace současné nevyhovující Metodiky hodnocení výsledků výzkumu po vzoru nové britské metodiky Research excellence framework. Britská metodika, která bude zavedena do praxe od roku 2013, zohledňuje všechny typy výstupů a omezuje počet výstupů vědeckého pracovníka zařazovaných do databáze. Reflektuje tedy lépe způsoby zveřejňování vědeckých prací, které se obor od oboru liší a nevede k účelovému publikování výsledků.



Socioložka dr. Tereza Stöckelová, která se věnuje institucionálním analýzám vědy, ve svém příspěvku kritizovala neprůhlednost a nepřesvědčivost současné správy databáze, způsob zavádění metodiky i roční periodicitu, kterou označila za jeden z destabilizačních prvků systému vzhledem k dopadu na financování institucí.

Socioložka dr. Tereza Stöckelová, která se věnuje institucionálním analýzám vědy, ve svém příspěvku kritizovala neprůhlednost a nepřesvědčivost současné správy databáze, způsob zavádění metodiky i roční periodicitu, kterou označila za jeden z destabilizačních prvků systému vzhledem k dopadu na financování institucí.

Chci poukázat na to, že neexistuje žádná souvislost mezi tím, jak se hodnotí výstupy v periodikách a jiné výstupy,“ uvedl ve své prezentaci vládní zmocněnec pro evropský výzkum prof. Ivan Wilhelm. „Pokud se budeme bavit o tom, jak tuto záležitost napravit, musím popravdě říct, že vůbec nemám představu ani ponětí jak postupovat. ... Korekcí jednotlivých položek nelze metodiku napravit tak, aby byla opravdu objektivním pohledem, neboť položky nejsou spolu nikterak vnitřně provázané,“ sdělil Ivan Wilhelm. Bývalý rektor UK poukázal na to, že hodnocení výkonů není jenom o statistice, ale že je nutné reflektovat i kvalitu. V příspěvku navrhl rozšířit metodiku o jiné indikátory, např. o citační index, mezinárodní spolupráci a v závěru svého vystoupení vyjádřil přesvědčení, že pokud bude srovnávání uvnitř jednotlivých

oborů, pak by se mohla situace v mnohém napravit. Podle jeho názoru by ke stabilizaci přispělo i prodloužení periodicity hodnocení na pět let.

„V roce 2008 dvacet pět procent zaměstnanců na vysokých školách, nakládajících s 17 procenty financí, vytvořilo ve výzkumu podle stávající metodiky 54 procent výzkumného výkonu a zaměstnanci podnikového výzkumu, kteří měli k dispozici 64 procent financí, vytvořili 16 procent výzkumného výkonu,“ prezentace vládního zmocněnce pro evropský výzkum prof. Ivana Wilhelma.



Jako jistou přednost a současně nevýhodu metodiky označil děkan MFF UK prof. Zdeněk Němeček úsilí zahrnout věci, které jsou obtížně souměřitelné. „Je to snaha najít určitá kritéria, která suplují rozhodnutí, která musí udělat politici. Jde o politické rozhodnutí, kolik peněz půjde do výzkumu a kolik do aplikovaného výzkumu, což je svým způsobem podpora průmyslu,“ konstatoval děkan MFF.

Problémy s metodikou nejsou novou záležitostí a Akademická obec bohužel zaspala možnost připravit se na skutečnost, že metodika bude použita na financování vědy, uvedli shodně prof. Wilhelm a prof. Němeček.



Prorektor Štech: „Věda už v Česku není, Rada vlády je pro výzkum, vývoj a inovace. Pojem věda byl vymazán.“

V rámci diskuse vystoupil prorektor pro vědeckou a tvůrčí činnost prof. RNDr. Petr Volf, CSc. a seznámil přítomné s průběhem vypořádávání připomínek k metodice předkládaných Českou konferencí rektorů (ČKR) na Úřadu vlády. O úrovni kvality materiálu předloženého k připomínkování svědčí, že počet stran připomínek byl třikrát větší než původní text o 45 stranách. K metodice se sešlo 327 připomínek z jedenácti připomínkových míst. ČKR předložila celkem 26 připomínek, z nichž 6 nebylo akceptováno a ne všechny se dostaly do vypořádání.

Nemalou část diskuse zaujal i spor o terminologii. Prorektor Volf uvedl, že: „terminologie používaná Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace je zavádějící. Mnoho lidí si pod pojmem aplikovaný výzkum představí jen průmyslové inovace, tak to však není. Neměli bychom proti sobě stavět základní výzkum a kvalitní aplikovaný výzkum, který může probíhat třeba ve fakultních nemocnicích. Problém je, že se nám objevuje tzv. experimentální vývoj, což je v podstatě průmyslový výzkum a objevují se inovace, což je opět průmyslový výzkum. Účelově došlo k přejmenování, aby bylo možné je začlenit mezi tzv. pravou vědu.“

Skutečnost, že od pojmu věda se ustupuje i ve Francii a místo něj se operuje s pojmem výzkum, vývoj a inovace připomněla dr. Tereza Stöckelová. „Politologicky bych to interpretovala tak, že se jedná o pokus rozředit akademickou obec, která tradičně byla asociovaná s pojmem věda. Jde o pokus odpoutat vědu od pojetí veřejných statků a vytvořit dojem, že aktivity s vědou dělají i soukromé podniky.“

Problematika terminologie a návrhy na změnu metodiky se pravděpodobně budou diskutovat i na jednom z dalších večerních seminářů iniciativy Už se na to nemohu dívat.

P.K.

„V roce 2008 dvacet pět procent zaměstnanců na vysokých školách, nakládajících s 17 procenty financí, vytvořilo ve výzkumu podle stávající metodiky 54 procent výzkumného výkonu a zaměstnanci podnikového výzkumu, kteří měli k

dispozici 64 procent financí, vytvořili 16 procent výzkumného výkonu,“ prezentace vládního zmocněnce pro evropský výzkum prof. Ivana Wilhelma.